

تابعیت از قوسی تا آمریکا!

اکبر منتجبی
monaaki@yahoo.com

یک هفته پس از آنکه ارگان انصار حزب الله از قول «آیت الله عباس واعظ طبسی» نوشت که وی در دیدار، یکی از «مسئولان عالی قضائی کشور» نسبت به رسیدگی به اتهامات فرزند خویش اعلام آمادگی کرده و گفته است که طبق قانون با وی برخورد نکند، من هیچ ملاحظه‌ای ندارم، هیچ حمایتی از وی ندارم، هر طور قانون گفته رفتار شود و این مسأله کاری با من ندارد» خبر آمد که «ناصر واعظ طبسی» فرزند ایشان پس از «فرار» از کشور، «تابعیت آمریکا را به دست آورده است.»

این خبر رانیز هفته نامه «یائئارات» اعلام کرده بود و در توضیح خبر خود آورد ناصر واعظ طبسی که به علت پرونده شرکت «المکاسب» عنوان «یکی از متهمان پرونده‌های فساد اقتصادی» را یدک می کشد، «سال گذشته و در ماه‌های آخر بارداری همسرش به آمریکا رفته و پس از تولد فرزندش در آن کشور، بر اساس قوانین آمریکا تابعیت آن کشور را کسب کرده و سپس به ایران بازگشت. در ماه‌های اخیر و پس از آنکه قوه قضائیه به سراغ برخی از متهمان فساد اقتصادی رفت، فرد مذکور که چک‌های بلا محل میلیاردی داشت به راحتی از کشور خارج شد.»

اعلام این خبر مقارن شده بود با اوج گیری پرونده پتروپارس، بهزاد نبوی و البته سفر رئیس قوه قضائیه به شهرهای جنوبی کشور و تأکیدات ایشان بر مبارزه با مفاسد اقتصادی به خصوص آنکه ایشان در هر مرگان گفته بود که «فساد، کم آن هم زیاد است و مسئولان و دستگاه‌ها نیز باید بیش از همه مواظبت کنند. زیرا فساد، دنیاطلبی و ثروت اندوزی میان مسئولان نظام، راه را برای نفوذ دشمن هموار می سازد و زمینه ساز نفوذ آنان است.»

انتشار خبر، بازتاب بسیاری یافت و گرچه دستگاه قضائی لازم ندید که آن را تکذیب یا تأیید نماید اما ارگان جناح راست بلافاصله ضمن تکذیب خبر از قول تکفلی نماینده مردم مشهد، آورد که فردی که به ادعای «نوروز» از ایران به آمریکا فرار کرده مدتهای مدیدی است که برای پاسخگویی به پرونده اتهامی خود زیر نظر مقامات قضائی قرار دارد و در طی ماههای اخیر از کشور خارج نشده است.» (رسالت ۷۳)

حمیدرضا ترقی، عضو جمعیت مؤتلفه اسلامی نیز بر خود واجب دید که بر این تکذیبی بیفزاید که «چند روز پیش که با تولیت آستان قدس [حجت الاسلام واعظ] دیدار داشتم، ناصر رانیز آنچادیدم» وی همچنین چند سطر بعد بیان این که «ناصر» در دادگاه پرونده دارد، تأکید کرده بود که او «به خاطر این مسأله فرار نکرده، چون وی اصولاً نیازی به فرار ندارد» (ابرا ۷۳). اما علیرغم این دو تکذیب غیررسمی، معاون دفتر تولیت آستان قدس رضوی، ضمن اعلام «بی اطلاعی» از این موضوع گفته بود که «باید از منابع اطلاعاتی» درباره این مسأله سؤال کنید (ابرا ۷۳). ماجرا اما پایان نیافت و مطبوعات در این باره دست به عصا حرکت کردند ولی کنایه

زدند که «در ابهام ماندن اخبار این چنینی از دو منظر در برگیرنده مصالح ملی نیست نخست آنکه مقامات و فرزندان آنان را زیر سؤال می برد، دوم دستگاه قضائی را به چالش می کشاند.» و بعد لازم دیدند پارافراتر از این گذاشته و تأکید کنند که گرچه «فرار آقازادگان از کشور اتفاق بی سابقه‌ای نیست اما در صورت تأیید خروج ناصر واعظ طبسی از کشور... و تعلق وصف فرار برای این پرونده جدیدی در تاریخ انقلاب باز خواهد شد، و افزوده شدن «فرار آقازاده‌ها» به اصل پرونده آقازاده‌ها دستگاه قضائی را چالش جدی رو به رو خواهد کرد» اصلاح طلبان که پس از درج این خبر در روزنامه «نوروز» و به نقل از هفته نامه «یائئارات»، سکوت پیشه کرده بودند، در واکنشی به سخنان گفته شده آرام زبان گشودند. نخست بهمن کشاورزی دبیر کانون و کلا به عنوان مسئول یک نهاد مدنی در ایران و از جایگاه یک وکیل، گفت که «در افواه شنیدم که وی از کشور خارج شده است» وی در ادامه سخن خود همچنین به نکته مهمی اشاره کرده و آن این که «برای هر متهمی متناسب با جرمی که مرتکب شده قرار صادر می شود. باید دید قرار وی چه بوده که توانسته است از کشور خارج شود» وکیل دیگری نیز در ادامه زبان به اعتراض گشود که ناصر واعظ طبسی «ممنوع الخروج نشده بود و باید از مراجعی که وی در آن پرونده داشته پرس و جو شود که با چه پشتوانه و به احترام چه شخصی وی ممنوع الخروج نشده تا حقوق مردم در این بین تضییع نشود». الله بداشتی یک عضو مجمع محققین و مدرس حوزه علمیه قم نیز نکته‌ای را به قوه قضائیه گوشزد کرد «قضائی که به مفاسد اقتصادی رسیدگی می کنند در قضاوت کردن نباید میان مسئولان عالی رتبه نظام و یک کارگر ساده تفاوتی قائل شوند» (توسعه ۷۲) بعد از این قضایا یک روز نامه اصلاح طلب نیز گلایه، و در پیامی خاطر نشان کرد که «این آقازاده ... چرا ممنوع الخروج نبوده... و چه اقداماتی برای بازگرداندن وی به عمل آمده است؟» (آفتاب یزد، ۷۳).

اصلاح طلبان بیشتر از این صلاح ندانستند که جلو بروند اما بخشی از جناح مخالف دولت که داستان «فرار» را مطرح کرده بود، پارا بیشتر نهاد و در هجومی تبلیغاتی ضمن اعلام این که «این روزها اخبار امیدوارکننده‌ای از قوه قضائیه به گوش می رسد» خبر دادند «پرونده‌هایی نظیر شرکت المکاسب، پتروپارس، اطلس، مانا و...» در دستور کار قوه

قضائیه قرار گرفته است و از نیمه دوم اردیبهشت ماه شاهد برگزاری دادگاه آنها خواهیم بود (یائئارات، شماره ۱۷۳). چند روز بعد که انتقاد مخالفان دولت صریح تر شد، اصلاح طلبان به کل لب فرو بستند. منتقدان نیز در انتقاد از

عملکرد قوه قضائیه، به طور تلویحی اشاره کردند «اگر آقازاده‌ای فرار کرد وظیفه قوه قضائیه است که به هر طریق ممکن او را دستگیر و محاکمه کند»

روی سخن این مدرس حوزه علمیه قم و شاگرد آقای مصباح یزدی، البته به آن

مسئولان آن بخشی بود که باعث بی اعتمادی مردم نسبت به مبارزه با مفاسد اقتصادی شده بودند. چرا که «هنوز مردم آن اعتماد لازم و مناسب را نسبت به قوه قضائیه و برخورد های قضائی پیدا نکرده و آن را بازی سیاسی می دانند» (محسن غرویان، ۷۴).

مخالفان دولت که دریافته بودند اعلام پخش این خبر بر اعتماد عمومی مردم تردید بسیار جدی وارد کرده و این قضیه مبارزات پیشین برای از بین بردن مفاسد اقتصادی را به کل زیر سؤال برده، لازم دیدند در بیانیه شایدالاحتمالی، اعلام کنند که «فساد، فساد است. چه المکاسب باشد چه پتروپارس» این انتقاد البته مدتی پس از جلسه سران سه قوه و تأکید بر به پایان رسیدن پرونده پتروپارس بود. به همین دلیل به نظر رسید که پررنگ شدن «المکاسب» و پرونده ناصر واعظ طبسی، بیشتر از آن رو باشد که احضارهای جدید، روند و سرعت بیشتری بگیرد. چرا که «عده‌ای از افراد دلسوز و فرهنگی کشور طی تماس‌هایی با مقامات قضائی خواستار رسیدگی همزمان به پرونده‌های المکاسب و پتروپارس شدند.»

روزنامه‌ای که سخن افراد دلسوز را بیان کرده بود گرچه همان روز نیز به «شایعه فرار» ناصر واعظ طبسی دوباره اشاره کرد، اما لازم دید تأکید کند «خروج این آقازاده از کشور ممنوع شده است» (سیاست روز ۷۸). این در حالی بود که همین روزنامه فردای آن روز در تکمیل خبر خود با اشاره به جدی شدن بحث رسیدگی به پرونده المکاسب در دادگاه، خبر روز گذشته خود را نقض کرد و نوشت که «یکی از آقازاده‌ها با نام «ن.ط» ناصر واعظ طبسی متهم اصلی این پرونده است... لولا از مسافرت خارجی همسر و فرزند این آقازاده خبرهایی دریافت شده است» (۷۱۰).

البته این سؤال برای خواننده باقی ماند که اگر این آقازاده فرار کرده است، دادگاه چگونه می تواند بدون حضور او روند رسیدگی به پرونده را شدت ببخشد.

علی ایحال هنوز دستگاه قضائی کشور لازم ندانسته است که وارد این بحث شود و در تأیید و یا تکذیب این خبر بکوشد. اما بنابر نوشته آن روزنامه اگر این فرار صحت داشته باشد پرونده آقازاده‌ها وارد فاز جدیدی می شود که نه تنها دستگاه قضائی به چالش جدی کشیده می شود بلکه نظام نیز با بحرانی روبه رو می شود که سران و مسئولان ارشد آن که در سالهای گذشته سکان دار هدایت کشور بودند، باید پاسخگوی آن باشند. به خصوص آنکه فرد مورد اشاره از دل مذهبی ترین شهر ایران، مشهد مقدس به عمق کشوری رفته است که به باور مخالفان اصلاحات سکان دار سکولاریسم دینی است.